

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**“THE LAST LINE”
“Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΓΡΑΜΜΗ”**

**ΙΩΑΝΝΑ ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΜ 18677036**

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ-ΤΣΙΝΑΡΟΓΛΟΥ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ

Αθήνα, Οκτώβρης 2023

Επιβλέπων καθηγητής και μέλος της εξεταστικής επιτροπής

Μέλος της εξεταστικής επιτροπής

Μέλος της εξεταστικής επιτροπής

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κάτωθι υπογεγραμμένη Ανδρικοπούλου Ιωάννα του Ιωάννη με αριθμό μητρώου 18677036 φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού του Τμήματος Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών Τεχνών, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

<<Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του ιδρύματος. Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου>>.

Η δηλούσα

Ιωάννα Ανδρικοπούλου

Υπεύθυνη Δήλωση

Βεβαιώνω ότι είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην πτυχιακή εργασία. Επίσης, έχω αναφέρει τις όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η πτυχιακή εργασία προετοιμάστηκε από εμένα προσωπικά, ειδικά για τις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών του Τμήματος Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών Τεχνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής.

Πνευματικά Δικαιώματα

Στον Εσωτερικό Κανονισμό του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής στη σελίδα 50553 γίνεται αναφορά στο νόμο 2121/1993 περί πνευματικής ιδιοκτησίας, στον οποίο υπόκειται η πτυχιακή εργασία. Η διπλωματική εργασία αποτελεί προϊόν συνεργασίας του φοιτητή και των μελών Δ.Ε.Π., επίσης των Ακαδημαϊκών Υποτρόφων, ΕΔΙΠ και των ΠΔ 407/80. Στα προαναφερόμενα φυσικά πρόσωπα ανήκουν τα πνευματικά δικαιώματα της δημοσίευσης των αποτελεσμάτων της διπλωματικής εργασίας στις ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια και σε επιστημονικά περιοδικά. Η διπλωματική εργασία και ότι άλλο έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια της εκπόνησης ή θα προκύψει από αυτήν, όπως τα πιθανά δικαιώματα ευρεσιτεχνίας ή εμπορικής εκμετάλλευσης, προστατεύονται με τη νομοθεσία Ν.2121/93 περί πνευματικής ιδιοκτησίας και ανήκουν στον φοιτητή, τον επιβλέποντα της πτυχιακής εργασίας και στο Τμήμα Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών Τεχνών.

Η δηλούσα

Ιωάννα Ανδρικοπούλου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός αυτής της εργασίας είναι η δημιουργία μιας ταινίας μικρού μήκους και η προβολή ενός αντιπολεμικού/κοινωνικού μηνύματος με την τεχνική του Stop Motion. Ο τίτλος της εργασίας είναι “The Last Line”/ “Η τελευταία γραμμή” και αναφέρεται στην οπτική ενός παιδιού μέσα στο σκληρό τοπίο του πολέμου. Ταυτόχρονα στην εργασία ερευνάται η ιστορία του stop motion αλλά και η χρήση του animation και των οπτικοακουστικών μέσων ως μέσα προπαγάνδας κατά την διάρκεια του πολέμου, κάνοντας μία αναδρομή στην ιστορία. Τέλος θα παρουσιαστεί η διαδικασία υλοποίησης της πτυχιακής εργασίας και συμπεράσματα.

SUMMARY

The purpose of this work is to create a short film and project an anti-war/social message using the Stop Motion technique. The title of the work is "The Last Line" and refers to the perspective of a child in the cruelty of war. At the same time, the work investigates the history of stop motion, but also the use of animation and audio-visual media as means of propaganda during the war, while looking back on history. Finally, the process of implementing the thesis and conclusions will be presented

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ.....	3
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΜΙΑ ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ STOP ΜΟΤΙΟΝ.....	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ Ο ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ.....	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΤΟ ANIMATION ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ.....	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΟΥ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΙΣΤΙΚΟΥ ANIMATION ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ.....	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. THE LAST LINE- ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΤΛΟΥ-ΙΔΕΑΣ.....	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. ΧΡΩΜΑΤΙΚΗ ΠΑΛΕΤΑ.....	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. ΗΧΟΣ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ.....	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8. ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΑΡΑΚΤΗΡΩΝ.....	31
8.1 ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ	

8.2 ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΠΑΙΔΙΟΥ

8.3 ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΜΗΤΕΡΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9. ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΚΗΝΙΚΩΝ.....44

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10. ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΧΑΡΑΚΤΗΡΩΝ.....52

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11. ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΣΚΗΝΙΚΩΝ.....54

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....57

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....59

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

1. Ζωοτρόπιο.....	7
2. Φενακιστοσκόπιο.....	7
3. The Humpty Dumpty Circus 1898.....	8
4. The Ant and The Grasshoper 1911.....	8
5. Romeo and Juliet 1917.....	9
6. King Kong 1933.....	10
7. Jason and The Argonauts 1963.....	10
8. Nightmare Before Christmas 1993.....	11
9. Corpse bride 2005.....	11
10. Caroline 2009.....	12
11. Kubo and The Two Strings 2016.....	12
12. Chicken Run 2000.....	12
13. Wallace and Gromit.....	12
14. The Great Dictator 1940.....	15
15. The Devil With Hitler 1942.....	16
16. Why We Fight 1942-1945.....	16
17. Napalm Girl, Nick Ut.....	17
18. Momotaro: Sacred Sailors 1945.....	18
19. Il Dottor Churkill 1941.....	19
20. The Thrifty Pig 1941.....	20
21. Snafu Series 1943-1945.....	21
22. Der Fuehrer's Face 1943.....	22
23. Any Bonds Today.....	22
24. Education of Death 1943.....	23
25. Springman and The SS 1946.....	23
26. Of The Little Tree Wich Wished For Different Leaves 1940.....	24
27. Χρωματική Παλέτα 1.....	27
28. Χρωματική Παλέτα 2.....	27
29. Χρωματική Παλέτα 3.....	28
30. Χρωματική Παλέτα 4.....	28
31. Χρωματική Παλέτα 5.....	28
32. Σκελετός αρματούρας.....	31
33. Αρματούρα.....	31
34. Κεφάλι αρματούρας.....	32
35. Αρθρώσεις αρματούρας.....	32
36. Επικάλυψη αρματούρας με ύφασμα.....	32
37. Ξύλινος σκελετός αρματούρας 1.....	33
38. Ξύλινος σκελετός αρματούρας 2.....	33
39. Κατασκευή ξύλινου κεφαλιού αρματούρας 1.....	34
40. Κατασκευή ξύλινου κεφαλιού αρματούρας 2.....	34
41. Κατασκευή ξύλινου κεφαλιού αρματούρας 3.....	34
42. Αρθρώσεις ξύλινης αρματούρας.....	35
43. Πειραματισμοί κατασκευής κεφαλιού.....	35

44. Απορριπτέα κατασκευή κεφαλιού.....	36
45. Τελικός σκελετός αρματούρας.....	36
46. Τελική κατασκευή κεφαλιού αρματούρας.....	37
47. Ενδυματολογία χαρακτήρα παιδιού.....	37
48. Τελική εμφάνιση χαρακτήρα παιδιού.....	37
49. Συρμάτινη αρματούρα και αρθρώσεις.....	39
50. Αρματούρα από σφουγγάρι.....	40
51. Σκελετός χεριών.....	40
52. Επικάλυψη χεριών.....	40
53. Τελική μορφή χεριών.....	41
54. Βάση Κεφαλιού 1.....	41
55. Βάση Κεφαλιού 2.....	41
56. Κουβάρι από μαλλί.....	42
57. Κατασκευή μαλλιών χαρακτήρα 1.....	42
58. Κατασκευή μαλλιών χαρακτήρα 2.....	42
59. Ενδυματολογία χαρακτήρα μητέρας.....	43
60. Παράθυρο 1.....	44
61. Παράθυρο 2.....	44
62. Πρώτο στάδιο κατασκευής πολεμικού σκηνικού 1.....	45
63. Πρώτο στάδιο κατασκευής πολεμικού σκηνικού 2.....	45
64. Προσθήκη Γύψου.....	45
65. Κτήριο με γύψο.....	45
66. Χρωματισμός γύψου 1.....	45
67. Χρωματισμός γύψου 2.....	46
68. Κτήριο με γύψο 2.....	46
69. Τελική μορφή πολεμικού σκηνικού 1.....	46
70. Τελική μορφή πολεμικού σκηνικού 2.....	46
71. Κατασκευή σκηνικού 2.....	47
72. Κατασκευή πατώματος.....	47
73. Σπασμένο παράθυρο.....	47
74. Σωλήνας.....	48
75. Σωλήνας και χαρτόκουτο.....	48
76. Κατασκευή σκηνικού 3.....	49
77. Καναπές.....	49
78. Γλάστρα 1.....	50
79. Γλάστρα 2.....	50
80. Βιβλίο 1.....	50
81. Βιβλίο 2.....	50
82. Λούτρινο αρκουδάκι.....	51
83. Μπότες Στρατιώτη.....	51
84. Πολεμική σκηνή.....	54
85. Εσωτερική σκηνή-υπόγειο.....	55
86. Σκηνή ανάμνησης.....	56

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερω τον Επιβλέπων καθηγητή μου κ.Τσινάρογλου Αριστείδη, που με την υποστήριξη, τις κατευθύνσεις και τις γνώσεις μέσα από τα μαθήματα του stop motion, με βοήθησε να υλοποιήσω την πτυχιακή μου εργασία. Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές μου της σχολής για τις γνώσεις που μου προσέφεραν κατά τα χρόνια των σπουδών μου.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις σελίδες που ακολουθούν θα πραγματοποιηθεί μια αναδρομή στην ιστορία του Stop Motion και θα αναφερθούν σημαντικοί εκπρόσωποι του μέχρι και σήμερα. Ταυτόχρονα θα υπάρξει ανάλυση του ρόλου της φωτογραφίας, του κινηματογράφου και του animation κατά την διάρκεια σημαντικών πολέμων αλλά και πως το προπαγανδιστικό animation επηρέασε την κριτική σκέψη των παιδιών. Τέλος θα αποτυπωθεί η διαδικασία παραγωγής της ταινίας αυτής μικρού μήκους, κατά κύριο λόγο σε τεχνικά θέματα, όπως η κατασκευή χαρακτήρων και σκηνικών, η χρήση υλικών, τεχνικών και πειραματισμών για την υλοποίησή της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΜΙΑ ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ STOP MOTION

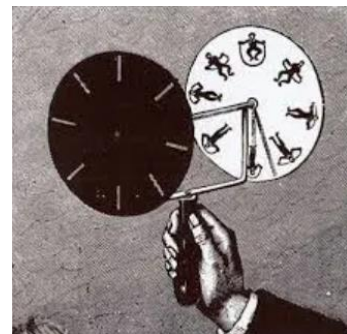
Το stop motion είναι μια τεχνική παραγωγής κινούμενης εικόνας κατά την οποία αντικείμενα μετακινούνται με αρκετά μικρά βήματα και φωτογραφίζονται σε κάθε τους κίνηση. Ως αποτέλεσμα, όταν οι εικόνες ενώνονται μεταξύ τους και αναπαράγονται σε γρήγορη ταχύτητα δημιουργείται η ψευδαίσθηση ότι τα αντικείμενα αυτά μεταφέρονται μόνα τους. Ερευνώντας την ιστορία της κινούμενης εικόνας παρατηρούμε την εξέλιξή της από πρώιμα οπτικά παιχνίδια όπως το φενακιστοσκόπιο και το ζωτρόπιο.

Τα δύο αυτά εργαλεία εφευρέθηκαν κατά τον 19^ο αιώνα. Το φενακιστοσκόπιο, δημιουργήθηκε από τον Joseph Plateau και ήταν στην πραγματικότητα μια από τις πρώτες συσκευές κινουμένων σχεδίων που έγινε ευρέως γνωστή και δημιούργησε την ψευδαίσθηση της κινούμενης εικόνας.

Το ζωτρόπιο ήταν και αυτό μια συσκευή παραγωγής κινούμενης εικόνας όμοια με το φενακιστοσκόπιο σε κυλινδρική όμως μορφή. Μπορούμε να πούμε πως οι εφευρέσεις αυτές έθεσαν τα θεμέλια στην δημιουργία της κινούμενης εικόνας αλλά και είναι ορόσημα και στην ιστορία των κινουμένων σχεδίων.

Ζωτρόπιο

Φενακιστοσκόπιο

Το stop motion κάνει την εμφάνισή του κατά το τέλος του 19^{ου} αιώνα με την ταινία “The Humpty Dumpty Circus” του 1898. Η ταινία αυτή μικρού μήκους δημιουργήθηκε από τους J. Stuart Blackton και Albert E. Smith. Αν και δεν έχει διασωθεί κάποιο αντίγραφο της ταινίας αυτής, γνωρίζουμε ότι για την παραγωγή της χρησιμοποιήθηκαν ξύλινα παιχνίδια των οποίων οι αρθρώσεις επέτρεπαν την κίνηση και την τοποθέτησή τους σε σταθερές θέσεις.

The Humpty Dumpty Circus 1898

Σημαντικό κρίκο στην ιστορία του stop motion αποτέλεσε ο Wladyslaw Starewicz (ο οποίος μετέπειτα άλλαξε το όνομα του σε Ladislas Starevich), ήταν Πολωνικής καταγωγής και γεννημένος στην Μόσχα (1882-1965).

“The Ant And The Grasshoper” 1911

Η επιθυμία του Starewicz να απεικονίσει την συμπεριφορά των σκαθαριών σε βίντεο οδήγησε στην δημιουργία της πρώτης του ταινίας. Λόγω ότι τα σκαθάρια σταματούσαν να αλληλοεπιδρούν με την παρουσία του φωτός κατά την λήψη του βίντεο, χρησιμοποίησε ως λύση νεκρά σκαθάρια, στα οποία ενσωμάτωσε στα πόδια τους σύρμα χαλκού. Σε κάθε λήψη λοιπόν τους έδινε διαφορετική στάση και δημιούργησε μία αληθοφανής κίνηση.

Στα πρώιμά του έργα, “Battle of the stag beetles” και “The ant and the grasshopper” παρουσίαζε έντομα σε ανθρώπινες κινήσεις και δραματικές πλοκές.

Η τεχνική αυτή όντας πρωτοποριακή κέντρισε το ενδιαφέρον του κοινού και ώθησε τον Starewicz να δημιουργήσει και άλλες ταινίες όπως το “The Beautiful Leukanida” το 1912, “The Cameraman’s Revenge” το 1912, “The Insect’s Christmas” το 1913, το “The Mascott” το 1933 αλλά και πολλές άλλες ταινίες. Την επιρροή του την βλέπουμε μέχρι στο σήμερα όπως παραδείγματος χάριν στην ταινία του Wes Anderson “Isle Of Dogs” το 2018.

“When Romeo piped the little queen,
He went completely off his bean.”

“Romeo And Juliet” 1917

Μια από τις πρώτες γυναίκες στον χώρο του stop motion ήταν η Helena Smith Dayton (1879-1940). Ήταν Αμερικανίδα ζωγράφος, γλύπτρια και κινηματογραφίστρια. Στα έργα της πρωταγωνιστούσαν φιγούρες από πηλό τις οποίες η ίδια κατασκεύαζε.

Αν και τα έργα της δεν έχουν διασωθεί, άρθρα από εφημερίδες της εποχής αποτελούν στοιχεία της ύπαρξης της δημιουργίας της αλλά και φανερώνουν το σημαντικό της έργο. Μία από τις πιο γνωστές ταινίες της ήταν το “Romeo and Juliet” το 1917, μια διασκευή του πρωτότυπου έργου του Shakespeare.

“King Kong” 1933

Ακόμη ένας σημαντικός δημιουργός για την εξέλιξη του stop motion ήταν ο Willis O'Brien. Παρακολουθώντας το έργο του στην ταινία “The Lost World” το 1925, παρατηρούμε πόσο συγκλονιστική ήταν για την εποχή της. Την μεγαλύτερη συνεισφορά όμως στην ιστορία του stop motion animation την έκανε με την ταινία “King Kong” το 1933. Αυτή η ταινία χαρακτηρίζεται πλέον ως κλασική και μέσα από καινοτόμες τεχνικές του O'Brien παρουσίαζε έναν τεράστιο πίθηκο, τον King Kong. Δημιουργήθηκε με ακριβής καρέ-καρέ επεξεργασία και λήψεις. Η ταινία αυτή αποτέλεσε μεγάλη επιτυχία στον κινηματογραφικό χώρο και ενέπνευσε πολλούς να εισέλθουν στον χώρο του stop motion.

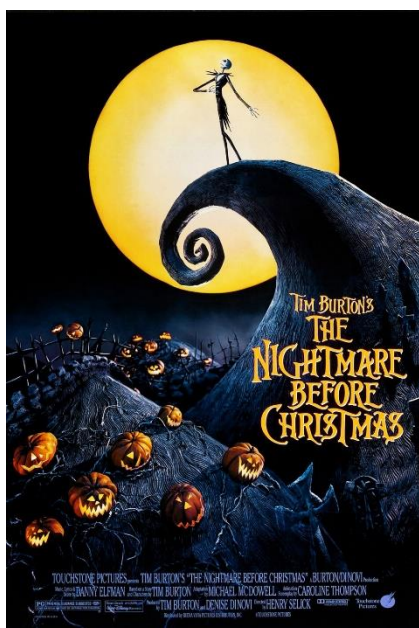

“Jason and The Argonauts” το 1963

Ένας από αυτούς ήταν και ο Ray Harryhausen. Κατά την εποχή την ενηλικίωσής του γνώρισε και τον άνθρωπο που τον οδήγησε να ασχοληθεί με την τέχνη του stop motion, τον Willis O'Brien, με τον οποίο μετέπειτα συνεργάστηκε σε αρκετά έργα. Ο Harryhausen μετά από συμβουλή του O'Brien εγγράφηκε σε μαθήματα τέχνης και ανατομίας στο Los Angeles City ενώ μετέπειτα παρακολούθησε και μαθήματα κινηματογράφου στο πανεπιστήμιο της Νότιας Καλιφόρνιας. Ο Harryhausen ήταν αυτός που δημιούργησε την τεχνική “Dynamation”, η οποία χρησιμοποιήθηκε στον κινηματογράφο ώστε να παρουσιάζεται ταυτόχρονη αλληλεπίδραση των ηθοποιών και του animation. Συνεργάστηκε επίσης με τον George Pal στις ταινίες μικρού μήκους “Puppetoons” το 1940.

Ορόσημα στην καριέρα του αποτέλεσαν οι ταινίες “ 7th Voyage of Sinbad” το 1958, “Jason and The Argonauts” το 1963 και “Clash of Titans” το 1981.

Με την πάροδο της τεχνολογίας και του ψηφιακού animation υπήρχε μία κάθοδος στις παραγωγές ταινιών stop motion. Παρ’ όλα αυτά δημιουργοί δεν έπαψαν να προσπαθούν. Ακόμα και σήμερα μεγάλα στούντιο συνεχίζουν με επιτυχία να δημιουργούν ταινίες με αυτή την τεχνική.

“Nightmare Before Christmas” 1993

“Corpse Bride” 2005

Ο Tim Burton γνωστός σκηνοθέτης, αποτελεί σημαντικό κομμάτι στον χώρο του stop motion. Με πρώτη του ταινία το “Vincent” το 1982, φανέρωσε το ταλέντο του και την σκοτεινή του αισθητική. Μεγάλη επιτυχία αποτέλεσε η ταινία “Nightmare Before Christmas” του 1993, η οποία σκηνοθετήθηκε από τον Henry Selick. Ακολούθησε το “Corpse Bride” το 2005 και το “Frankenweenie” το 2012. Το μοναδικό οπτικό στυλ του Burton σε συνδυασμό με την σκοτεινή παραμυθένια αισθητική του έκανε τις ταινίες του γνωστές σε παγκόσμιο επίπεδο.

Στη σύγχρονη εποχή οι εταιρείες παραγωγής Laika και Aardman δημιούργησαν ταινίες stop motion αξίας εκατομμυρίων. Πολλοί δημιουργοί συνεργάστηκαν και δημιούργησαν ταινίες μεγάλης επιτυχίας και ποιότητας.

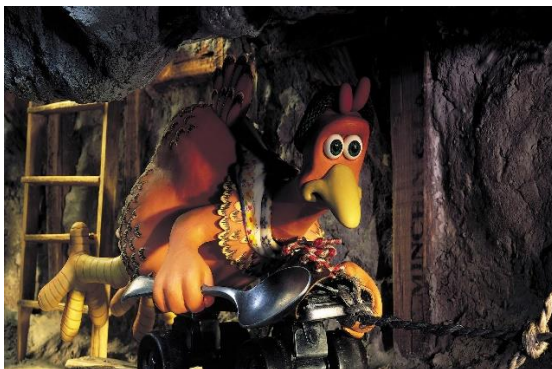

“Caroline” 2009

“Kubo and The Two Strings” 2016

Σημαντικές ταινίες της Laika αποτέλεσαν το “Caroline” το 2009, το “ParaNorman” το 2012, το “The Boxtrolls” το 2014 και το “Kubo and The Two Strings” το 2016.

“Chicken Run” 2000

“Wallace and Gromit”

Επιτυχίες της Aardman αποτελούν το “Chicken Run” το 2000, το “Wallace and Gromit: The Curse Of The Were-Rabbit” το 2005, το “Arthur Christmas” το 2011 και το “Shawn The Sheep” το 2015.

Εν κατακλείδι, η ιστορία του stop motion χαρακτηρίζεται από καινοτομία και δημιουργικότητα. Η επιτυχία του φανερώνεται από το γεγονός πως καθώς η τεχνολογία προχωρά, η επιτυχία των ταινιών stop motion διατηρείται και υπάρχουν πολλοί νέοι ανερχόμενοι καλλιτέχνες και μικρές παραγωγές που μας υπενθυμίζουν το απεριόριστο των δημιουργικών ικανοτήτων αυτής της τεχνικής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η φωτογραφία και ο κινηματογράφος ως μέσα στον πόλεμο

Από τον κριμαϊκό πόλεμο (1853-1856) μέχρι και σήμερα οι κυβερνήσεις και διάφοροι οργανισμοί έχουν εκμεταλλευτεί την δύναμη των μέσων μαζικής ενημέρωσης, της φωτογραφίας και του κινηματογράφου με σκοπό την διαμόρφωση της αντίληψης του κοινού μέσω της προπαγάνδας.

Ο Κριμαϊκός πόλεμος θεωρείται ίσως ο πρώτος μεγάλος πόλεμος ο οποίος καλύφθηκε εκτενώς φωτογραφικά από πολεμικούς ανταποκριτές. Φωτογράφοι όπως ο Roger Fenton φωτογράφισαν το πεδίο της μάχης και τη ζωή στο στρατόπεδο. Παρ' όλα αυτά οι φωτογραφίες αυτές δεν απεικόνιζαν την απόλυτη αλήθεια. Λόγω τεχνικών δυσκολιών οι φωτογράφοι έπρεπε συχνά να σκηνοθετούν τις λήψεις τους και με αυτό τον τρόπο ήταν αδύνατον να αποτυπωθεί η πραγματικότητα και η σκληρότητα του πολέμου. Έτσι αυτές οι φωτογραφίες έδιναν μια αίσθηση ωραιοποίησης του πολέμου και του βιώματος των στρατιωτών.

Πέρα των τεχνικών δυσκολιών ο Fenton επέλεξε να αποφύγει τις αρνητικές, σκληρές εικόνες και για πολιτικούς λόγους. Δεν είναι απόλυτα σίγουρο αν η Βρετανική Κυβέρνηση του είχε δώσει εντολή να μην καταγράψει την φρικτή πλευρά του πολέμου. Αυτές οι φωτογραφίες αν και δεν είχαν ως πρωταρχικό στόχο την προπαγάνδα, παρουσίασαν τον συγκεκριμένο πόλεμο μέσα από τις απόψεις και το μήνυμα που ήθελε να περάσει η Βρετανική Κυβέρνηση και απέκρυπταν την πραγματικότητα.

Περνώντας στον Αμερικανικό Εμφύλιο Πόλεμο (1861-1865), παρατηρούμε πως η φωτογραφία έπαιξε μεγάλο ρόλο ως μέσο ενημέρωσης. Παρ' ότι όμως αρκετές φωτογραφίες τραβήχτηκαν κατά τη διάρκεια του πολέμου με σκοπό να παρέχουν μια ρεαλιστική απεικόνιση, πολλές ήταν αυτές που χρησιμοποιήθηκαν ως εργαλεία προπαγάνδας. Κατά τη διάρκεια του Αμερικανικού Εμφυλίου Πολέμου, ηγέτες όπως πρόεδρος Abraham Lincoln και ο Jefferson Davis φωτογραφήθηκαν για να προβάλουν μια αξιοπρεπή και έγκυρη εικόνα, ενισχύοντας τους ρόλους τους ως πολιτικά σύμβολα. Η φωτογραφία εκείνη την περίοδο αποτέλεσε σημαντικό εργαλείο στη

δημιουργία της δημόσιας καριέρας του Lincoln. Τα πορτρέτα στρατιωτών χρησιμοποιήθηκαν για να εμπνεύσουν τη στράτευση και να μεταδώσουν μια εικόνα γενναιότητας και πατριωτισμού. Ωστόσο ορισμένες φωτογραφίες απαθανάτισαν τη φρικιαστική πραγματικότητα του πολέμου, όπως οι εικόνες του Alexander Gardner με νεκρούς στρατιώτες στο Antietam, που είχαν στόχο να περάσουν ένα αντιπολεμικό μήνυμα, να σοκάρουν και να κινητοποιήσουν το κοινό ενάντια στον εχθρό. Αρκετές φωτογραφικές σκηνές δημιουργήθηκαν για να προκαλέσουν αντιδράσεις. Επιπλέον, αρκετές προπαγανδιστικές φωτογραφίες χρησιμοποιήθηκαν για να απανθρωποποιήσουν τον εχθρό μεταξύ των δύο στρατευμάτων και να δικαιώσουν την δική τους πλευρά.

Ο Εμφύλιος Πόλεμος αποτελεί σημαντικό στοιχείο για την αρχή του φωτορεπορτάζ. Οι φωτογράφοι όπως ο Mathew B. Brady και ο Alexander Gardner έπαιξαν σημαντικό ρόλο σε αυτού του είδους την δημοσιογραφία.

Κατά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο (1914-1918) οι φωτογράφοι κατέγραφαν τις σκληρές εικόνες, τις συνθήκες διαβίωσης των στρατιωτών στα χαρακώματα και την καταστροφή στο πεδίο της μάχης. Αντίθετα με τις προγενέστερες πολεμικές φωτογραφίες εκείνη την περίοδο υπήρξε μια πιο ρεαλιστική απεικόνιση σε σχέση με προηγούμενες πιο εξιδανικευμένες απεικονίσεις του πολέμου. Κάποιες από τις πιο εμβληματικές πολεμικές φωτογραφίες, προέκυψαν κατά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο. Εικόνες που τράβηξαν φωτογράφοι όπως ο Ernst Friedrich, ο Frank Hurley, ο Jean-Baptiste Tourmassoud και ο Edward Steichen απεικόνιζαν με ρεαλισμό το πολεμικό τοπίο.

Ενώ η πολεμική φωτογραφία είχε ως στόχο την μεταφορά της αλήθειας και την ενημέρωση, ορισμένες εικόνες παραποιήθηκαν ή κρατήθηκαν κρυφές για να διατηρηθεί η υποστήριξη της πολεμικής προσπάθειας.

Ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος έδωσε την εμφάνιση των ταινιών προπαγάνδας ως ισχυρό εργαλείο πειθούς. Οι κυβερνήσεις δημιουργούσαν ταινίες για να προωθήσουν τον πατριωτισμό και την ενότητα μεταξύ του πληθυσμού. Αυτές οι ταινίες συχνά απεικόνιζαν τον εχθρό με αρνητικό τρόπο και εξύψωναν τον ηρωισμό των δικών τους στρατευμάτων. Παρόλο που η τεχνολογία στα πλαίσια του κινηματογράφου ήταν σε αρχικό στάδιο, ορισμένοι κινηματογραφιστές εισήγαγαν την ιδέα του πολέμου στον αφηγηματικό κινηματογράφο. Παραδείγματος χάριν, η ταινία "The Battle Of Somme" το 1916, ήταν μία από τις πρώτες ταινίες τύπου ντοκιμαντέρ, δίνοντας στους θεατές μια ρεαλιστική εικόνα του πολέμου μέσα από έναν συνδυασμό πραγματικών πλάνων και αναπαραστάσεων.

Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος είναι γνωστός για την εκτεταμένη φωτογραφική καταγραφή του. Κάποιες από τις πιο σημαντικές και διαδεδομένες πολεμικές φωτογραφίες στην ιστορία τραβήχτηκαν κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Φωτογραφίες από φωτογράφους όπως ο Robert Capa και η Dorothea Lange αποτύπωσαν τις συνέπειες του πολέμου στην κοινωνία.

Φωτογράφοι όπως η Margaret Bourke-White που είχαν πρόσβαση σε στρατόπεδα συγκέντρωσης, αποκάλυψαν την τραγωδία του ολοκαυτώματος και την φρίκη της γενοκτονίας.

Κινηματογραφικά ντοκιμαντέρ και προπαγανδιστικές ταινίες παράγονταν εκτενώς κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Αυτές οι ταινίες προωθούσαν την ενότητα μεταξύ της κοινωνίας και του στρατού αλλά και προσπάθησαν να επηρεάσουν τη διεθνή κοινή γνώμη.

“The Great Dictator” 1940

The Great Dictator το οποίο κυκλοφόρησε το 1940, ήταν σκηνοθετημένο από τον Charlie Chaplin ο οποίος υπήρξε και πρωταγωνιστής της ταινίας. Σατιρίζοντας τον Hitler και τον ναζισμό, καταδικάζοντας ταυτόχρονα τον αντισημιτισμό, ήταν η πιο επιτυχημένη ταινία του Chaplin και είναι από τις σημαντικότερες ταινίες του αντιπολεμικού κινηματογράφου μέχρι και σήμερα.

“The Devil with Hitler” 1942

Κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, η κινηματογραφική βιομηχανία συνεργάστηκε με την κυβέρνηση για να υποστηρίξει την εκστρατεία ενημέρωσης. Μετά την κήρυξη του πολέμου στην Ιαπωνία, η κυβέρνηση ξεκίνησε την παραγωγή ψυχαγωγικών ταινιών με πατριωτικά θέματα με σκοπό να τονωθεί το ηθικό των πολιτών και να περάσουν μηνύματα σχετικά με την ευθύνη αυτών που βρίσκονται εκτός πεδίου μάχης, τη φύση του εχθρού αλλά και των συμμάχων.

Ταινίες όπως “The Devil with Hitler” το 1942 χρησιμοποίησαν την κωμωδία ως αντιπολεμικό στοιχείο.

“Why We Fight” Series 1942-1945

Αρκετοί σκηνοθέτες παρήγαγαν ντοκιμαντέρ για κυβερνητικές και στρατιωτικές υπηρεσίες. Μεταξύ των πιο γνωστών από αυτές τις ταινίες, οι οποίες δημιουργήθηκαν με σκοπό να ενημερώσουν και να προβάλουν εικόνες από τον πόλεμο είναι η σειρά επτά μερών του Frank Capra, “Why We Fight” κατά τα

χρόνια 1942–1945 η οποία είχε σκοπό να εξηγήσει τους λόγους για τη συμμετοχή των ΗΠΑ στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Το “The Battle of Midway” του John Ford το 1942 απεικονίζει τη ναυμαχία του Midway, που διαδραματίστηκε τον Ιούνιο του 1942 κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Το “The Memphis Belle” το 1944 είναι ντοκιμαντέρ, σκηνοθετημένο από τον William Wyler, στο οποίο απεικονίζεται το πλήρωμα ενός βομβαρδιστικού B-17 κατά τη διάρκεια αερομαχιών με στόχο να αυξήσει το ηθικό και να προωθήσει τη στήριξη για την αμερικανική αεροπορία στην Ευρώπη.

Το “The Battle of San Pietro” του John Huston το 1944 είναι ένα ακόμα ντοκιμαντέρ γνωστό για τη ρεαλιστική και ακριβή απεικόνιση της Μάχης του San Pietro, μεταξύ των συμμαχικών δυνάμεων του Αμερικανικού Στρατού και των γερμανικών δυνάμεων στην Ιταλία.

“Napalm Girl” Nick Ut

Την περίοδο του Πολέμου στο Βιετνάμ (1955-1975), φωτορεπόρτερ όπως ο Nick Ut, ο Eddie Addams και ο Don McCullin απαθανάτισαν εμβληματικές εικόνες, με τρανό παράδειγμα την φωτογραφία του Nick Ut, “Napalm Girl”. Φωτογράφοι κατέγραψαν επίσης τις αντιπολεμικές διαμαρτυρίες στις ΗΠΑ και βοήθησαν στο να κινητοποιηθεί μια αντιπολεμική κίνηση από τον λαό.

Σκηνοθέτες όπως ο Haskell Wexler, δημιούργησαν ταινίες όπως είναι το “Medium Cool” του 1969, στο οποίο συνδυάζεται η μυθοπλασία με πραγματικά πλάνα από διαμαρτυρίες του 1968 στο Σικάγο. Αυτές οι ταινίες ασκούσαν κριτική στον πόλεμο, στην αμερικανική κυβέρνηση και πρόβαλαν τις επιπτώσεις του πολέμου στην κοινωνία.

Στον Πόλεμο του Βιετνάμ δημιουργήθηκαν και αρκετά ισχυρά ντοκιμαντέρ. Για παράδειγμα, το “Hearts and Minds” του 1974, σε σκηνοθεσία του Peter Davis, εξέταζε το αντίκτυπο του πολέμου στη ζωή των πολιτών της Αμερικής και του Βιετνάμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Το Animation στον πόλεμο

Η χρήση των κινούμενων σχεδίων κατά την διάρκεια των πολέμων κέρδισε σημαντική θέση κατά τον 20ο αιώνα, ειδικά κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Τα πολιτικά σκίτσα έγιναν ένα ισχυρό εργαλείο επικοινωνίας αλλά κυρίως προπαγάνδας κατά τη διάρκεια των πολεμικών συγκρούσεων. Αρκετά κινούμενα σχέδια χρησιμοποιήθηκαν με σκοπό να μεταφέρουν πολιτικά μηνύματα, να τονώσουν το ηθικό και να δαιμονοποιούν τον εχθρό. Σκιτσογράφοι όπως ο Walt Disney, έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στη δημιουργία προπαγανδιστικών κινουμένων σχεδίων που συγκέντρωσαν την υποστήριξη για την πολεμική προσπάθεια. Αυτά τα κινούμενα σχέδια είχαν βαθύ αντίκτυπο στους ανθρώπους, διαμορφώνοντας την κοινή γνώμη, ενισχύοντας τον πατριωτισμό αλλά προωθούσαν και στερεοτύπα ή φυλετικές προκαταλήψεις.

Αποτέλεσαν ισχυρά εργαλεία εν καιρώ πολέμου, όμως δεν μπορούμε να παραλείψουμε την αρνητική τους πλευρά, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης των στερεοτύπων, της προπαγάνδας και της υπεραπλούστευσης σύνθετων θεμάτων.

“Momotaro: Sacred Sailors” 1945

Το "Momotaro" του Mitsuyo Seo είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα της προπαγάνδας κινουμένων σχεδίων εν καιρώ πολέμου. Με πρώτη ταινία το "Momotaro Sea Eagles" το 1943 και κατασκευασμένο από το Ιαπωνικό Ναυτικό, παρουσιάζει ανθρωπόμορφα ζώα, με τον Momotaro να οδηγεί τις ιαπωνικές δυνάμεις στη μάχη και στη νίκη. Οι ταινίες με πρωταγωνιστή τον Momotaro είχαν στόχο να προωθήσουν το πατριωτικό και εθνικιστικό αίσθημα στον ιαπωνικό λαό. Οι χαρακτήρες στις ταινίες αυτές παρουσιάζονται ως χαριτωμένα ζώα με σκοπό να είναι προσίτοι και να προσεγγίζουν το παιδικό κοινό, με στόχο την διαμόρφωση της κριτικής τους σκέψης. Η εκμετάλλευση της σχέσης των παιδιών με τα κινούμενα σχέδια αποτελεί βασικό στοιχείο της προπαγάνδας και συνεχίστηκε στην Ιαπωνία με επιτυχία με την ταινία "Momotaro : Sacred Sailors", η οποία ήταν και η πρώτη μεγάλου μήκους ταινία anime.

"Il Dottor Churkill" 1941

Το «Il Dottor Churkill» είναι μια ιταλική ταινία εν καιρώ πολέμου που δυσφημούσε τον Winston Churchill. Ο Churchill απεικονίζεται ως ένας κακός χαρακτήρας, στο ρόλο των χαρακτήρων γνωστής μυθοπλασίας, "Jekyll and Hyde" με σκοπό να χλευάσει τον Βρετανικό ιμπεριαλισμό. Αυτό το animation δικαιολόγησε τη συμμαχία της Ιταλίας με τη ναζιστική Γερμανία και την Ιαπωνία. Στο τέλος της ταινίας παρατηρούμε τον Churchill να απομακρύνεται από τους Ναζί.

"The Thrifty Pig" 1941

Το "The Thrifty Pig" κυκλοφόρησε το 1941 στην Αμερική και είναι η πρώτη από τις προπαγανδιστικές ταινίες της Disney που ανατέθηκε από την καναδική κυβέρνηση με σκοπό να πείσουν τους πολίτες της χώρας να αγοράσουν πολεμικά ομόλογα για να επενδύσουν στο στρατό και στην πολεμική προσπάθεια. Παρουσιάζει την κλασική ιστορία από τον λύκο και τα τρία γουρουνάκια, με τον λύκο όμως να εμφανίζεται ως Ναζί. Ακολουθείται η ροή της ιστορίας του κλασικού παραμυθού, με διαφορά ότι το σπίτι από τούβλα, το οποίο έχει κτίσει το έξυπνο από τα τρία γουρουνάκια, αντί για τούβλα είναι κτισμένο με πολεμικά ομόλογα. Ο λύκος λοιπόν όσο και να φυσάει για να ρίξει το σπίτι, του είναι αδύνατον. Στο δεύτερο μέρος παρατηρούμε ένα ακόμη πιο προπαγανδιστικό κομμάτι το οποίο έμμεσα "πιέζει" τους θεατές να αγοράσουν όλο και περισσότερα ομόλογα αν θέλουν να συμβάλουν στο να αποτρέψουν τον εχθρό.

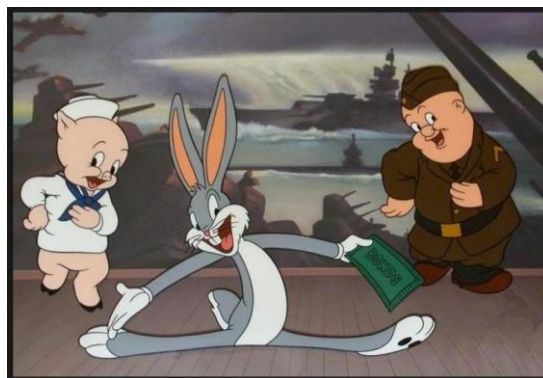
Snafu Series, 1943-1945

Η σειρά "Private Snafu" 1943-1945, ήταν αμερικανική σειρά, με επεισόδια όπως το "Gas", "The New Spirit" και το "Spirit of '43" και είχε σκοπό να εκπαιδεύσει τους Αμερικανούς στρατιώτες πάνω σε βασικές γνώσεις για το πεδίο του πολέμου χρησιμοποιώντας το χιούμορ. Αυτά τα κινούμενα σχέδια μετέφεραν μηνύματα σχετικά με τη στρατιωτική πειθαρχία, την ασφάλεια και όπως και σε άλλες ταινίες, τη σημαντικότητα της αγοράς πολεμικών ομολόγων. Για την ενίσχυση της προπαγάνδας στην σειρά αυτή εμφανίστηκαν και γνωστοί χαρακτήρες κινουμένων σχεδίων όπως αυτός του Bugs Bunny.

"Der Fuehrer's Face" 1943

Το "Der Fuehrer's Face" του 1943 αποτελεί μία παραγωγή της Disney για την αμερικανική πολεμική προσπάθεια. Κατακρίνει σατιρικά τη ζωή στη ναζιστική Γερμανία με τον Χίτλερ να απεικονίζεται μέσα σε έναν εφιαλτικό κόσμο κομφορμισμού και ατελείωτων χαιρετισμών. Μέσα στην ταινία ο Donald ως πρωταγωνιστής βρίσκεται μέσα σε έναν εφιάλτη, στον οποίο ζει στη Γερμανία σκλάβος κάτω το ναζιστικό καθεστώς.

"Any Bonds Today" 1942

Το "Any Bonds Today" 1942 είναι μια ταινία μικρού μήκους, διαρκεί μόνο ενάμιση λεπτό και παρουσιάζει ένα μουσικό νούμερο με δημοφιλείς χαρακτήρες της Warner Bros, όπως ο Bugs Bunny. Κυκλοφόρησε κατά τα πρώτα στάδια της εμπλοκής της Αμερικής στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, με σκοπό να ωθήσει τους Αμερικανούς να αγοράσουν πολεμικά ομόλογα.

"Education Of Death" 1943

Το "Education of Death" είναι μια προπαγανδιστική ταινία εν καιρώ πολέμου που κυκλοφόρησε το 1943. Βασισμένο σε ένα βιβλίο που έγραψε ο Gregor Ziemei, το κινούμενο αυτό σχέδιο παρουσιάζει πώς το ναζιστικό κόμμα μετέτρεψε αθώα παιδιά σε διεφθαρμένους Ναζί. Απεικονίζει τη ναζιστική κατήχηση, προειδοποιώντας για τους κινδύνους του φασισμού. Η ταινία τονίζει τις συνέπειες της ακραίας ιδεολογίας και την ανάγκη της αντίστασης.

"Springman and the SS" 1946

Στην κατεχόμενη από τους Ναζί Τσεχοσλοβακία, τα κινούμενα σχέδια χρησιμοποιήθηκαν ως μορφή αντίστασης στο ναζιστικό καθεστώς. Το "Springman and the SS" απεικονίζει έναν κλασικό χαρακτήρα παραμυθιών της Τσεχοσλοβακίας τον Springman, να αντιμετωπίζει με χιουμοριστικό τρόπο τους Ναζί, κάνοντας τους να μοιάζουν ανίκανοι αλλά και να χάνουν τον σκληρό

τους “αήτητο” χαρακτήρα. Τα ανατρεπτικά αυτά σκίτσα ανέδειξαν την τσεχοσλοβακική ανθεκτικότητα στην αντίσταση.

“Vom Bäumlein, das andere Blätter hat gewollt” 1940

Το “Vom Bäumlein, das andere Blätter hat gewollt” ή “Of the little tree which wished for different leaves” είναι μια ταινία μικρού μήκους του 1940, όπου η παραγωγή της έλαβε χώρα στην Ναζιστική Γερμανία. Είναι μία άκρως προπαγανδιστική ταινία αντισημιτικού περιεχομένου. Στην ταινία παρατηρούμε ένα δέντρο με χρυσά φύλλα, που κατοικείται από μικρά πουλιά, του οποίου τα φύλλα κλέβονται από μια καρικατούρα ενός Εβραίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η επιρροή του προπαγανδιστικού animation στα παιδιά

Κατά τη διάρκεια ενός πολέμου, οι προπαγανδιστικές ταινίες κινουμένων σχεδίων μπορεί να έχουν σημαντική επίδραση στις μικρές ηλικίες. Η επίδραση αυτή εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, όπως είναι η ηλικία, η συχνότητα που εκτίθενται στο προπαγανδιστικό υλικό, και το περιεχόμενο. Οι ταινίες αυτές μπορεί να διαμορφώσουν τις πολιτικές και ιδεολογικές απόψεις των παιδιών, ενισχύοντας συγκεκριμένες αντιλήψεις περνώντας μηνύματα για συγκεκριμένες αξίες και πεποιθήσεις τις οποίες δεν είναι δυνατόν να καταλάβουν λόγω της μικρής τους ηλικίας, με αποτέλεσμα να υιοθετούν ιδέες δίχως να έχουν κριτική σκέψη. Τα προπαγανδιστικά κινούμενα σχέδια μπορεί να μεταδίδουν ανακριβείς ή παραπλανητικές πληροφορίες, προκαλώντας παρανόηση ή σύγχυση στα παιδιά.

Τα ναζιστικά κινούμενα σχέδια παραδείγματος χάριν, χρησιμοποιήθηκαν με σκοπό να διαδοθούν οι ιδεολογίες του Ναζιστικού κόμματος. Η προπαγάνδα αυτή είχε σκοπό να δημιουργήσει αίσθημα πίστης και αφοσίωσης στα παιδιά.

Αυτά τα κινούμενα σχέδια συχνά απεικονίζουν τους Εβραίους, τους πολιτικούς αντιπάλους και άλλες ομάδες που είχαν στοχοποιηθεί από τους Ναζί ως δαιμονοποιημένους χαρακτήρες, απειλή για τη Γερμανία. Τα παιδιά και οι νέοι είχαν εκτεθεί σε αρνητικά στερεότυπα και φασιστικές εικόνες, που συνέβαλαν στη δημιουργία προκαταλήψεων. Η ναζιστική προπαγάνδα πρόβαλε τον εθνικισμό και την ανάγκη για στράτευση. Τα παιδιά έβλεπαν εικόνες μιας ισχυρής, Γερμανίας και καλούνταν να την υποστηρίξουν στον πόλεμο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

The Last Line-Ανάλυση Τίτλου-Ιδέας

Ο πόλεμος είναι ένα σκοτεινό στίγμα της ανθρώπινης ιστορίας. Μέσα σε έναν πόλεμο έχουμε την πρώτη γραμμή που βρίσκεται εκεί, στο πεδίο της μάχης, απέναντι στον εχθρό. Ωστόσο ο πόλεμος υπερβαίνει το τοπίο της μάχης, αφήνοντας πίσω του μια “τελευταία γραμμή” που συχνά παραμελείται: τα παιδιά και τους ανθρώπους που μένουν πίσω, ή αλλιώς τον άμαχο πληθυσμό.

Μέσα από τον τίτλο αυτό λοιπόν, “The Last Line” εξετάζεται η σημασία της τελευταίας γραμμής του πολέμου. Η ταινία επικεντρώνεται κυρίως στους ρόλους και στις εμπειρίες των παιδιών που βρίσκονται αντιμέτωπα με τον πόλεμο.

Τα παιδιά είναι ίσως τα πιο ευάλωτα και απαραίτητα θύματα της τελευταίας γραμμής του πολέμου. Αντέχουν το βάρος των συνεπειών του πολέμου, τόσο άμεσα όσο και μακροπρόθεσμα. Απελάθηκαν από τα σπίτια τους, πολλά από αυτά γίνονται πρόσφυγες, ζουν σε άθλιες συνθήκες ή βρίσκονται μόνα τους στον κόσμο, χαμένα στο σκληρό πολεμικό τοπίο, ανίκανα να επιβιώσουν.

Η ψυχολογική επιβάρυνση για αυτά τα παιδιά είναι τεράστια. Η θέαση στη βία, η απώλεια αγαπημένων και ο συνεχής φόβος χαράζονται στο μυαλό τους. Αυτό το τραύμα μπορεί να έχει αντίκτυπο σε αυτά για όλη τους τη ζωή, διατηρώντας έναν κύκλο βίας και σύγκρουσης, αν δεν αντιμετωπιστεί σωστά. Η τελευταία γραμμή του πολέμου, σε αυτό το πλαίσιο, αντιπροσωπεύει την στέρση της αθωότητας μιας ολόκληρης γενιάς.

Ο τίτλος επίσης λειτουργεί και ως μια υπενθύμιση για τη σημασία του να αναγνωρίζουμε και να αντιμετωπίζουμε τις μακροχρόνιες επιπτώσεις του πολέμου, στα παιδιά και στους ανθρώπους που παραμένουν πίσω. Καλεί το κοινό, να σκεφτεί τον ρόλο του στον περιορισμό και την αντιμετώπιση των τρόμων του πολέμου.

Μέσα στα πρώτα πλάνα της ταινίας παρατηρούμε ένα μικρό παιδί, μόνο του, μέσα σε ένα διαλυμένο αστικό τοπίο. Στην ταινία προβάλλεται ο φόβος και η προσπάθεια επιβίωσης από την πλευρά του μικρού παιδιού. Όμως αυτή η προσπάθεια αποδεικνύεται μάταιη και το παιδί χάνει την ζωή του. Η αθωότητα του παιδιού έχει χαθεί. Τα μόνα κομμάτια αυτής αλλά και της ελπίδας που έχουν παραμείνει σε αυτό βρίσκονται στις αναμνήσεις του και στο μικρό του αρκουδάκι που έχει πάντα μαζί του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

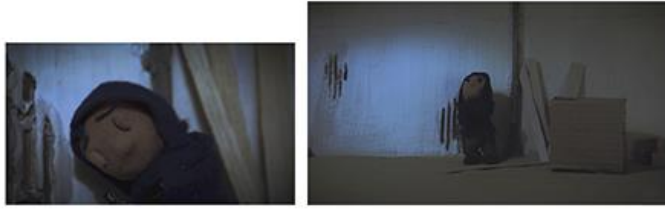
Χρωματική Παλέτα

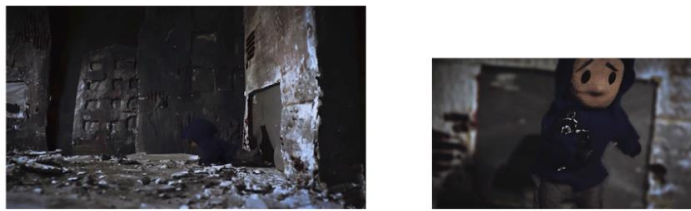
Χρωματική Παλέτα 1

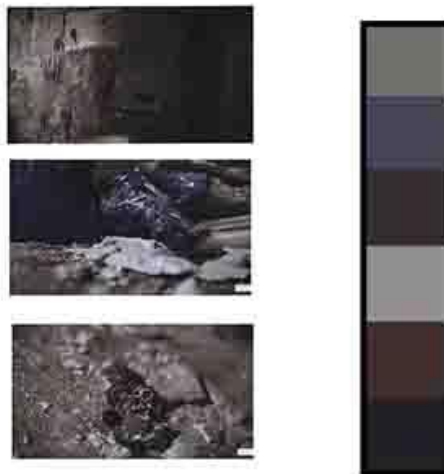
Χρωματική Παλέτα 2

Χρωματική Παλέτα 3

Χρωματική Παλέτα 4

Χρωματική Παλέτα 5

Μέσα στην ταινία αυτή μικρού μήκους παρατηρούμε και μια αλλαγή στις χρωματικές παλέτες, από θερμά σε πιο ψυχρά χρώματα. Μια αλλαγή χρωμάτων από θερμά σε ψυχρά και σκοτεινά σε μια κινηματογραφική σκηνή σχετικά με τον πόλεμο μπορεί να παρουσιαστεί ως ένα ισχυρό μέσο αφήγησης.

Τα χρώματα αλλάζουν απεικονίζοντας την ψυχολογία του πρωταγωνιστή. Όπως η ιστορία προχωράει και οι δυσκολίες του παιδιού γίνονται μεγαλύτερες πραγματοποιείται μια αλλαγή από θερμούς σε πιο ψυχρούς τόνους ώστε να δημιουργηθεί ακόμη περισσότερο η αίσθηση της ανασφάλειας, του φόβου και της θλίψης. Τα ψυχρά χρώματα αντιπροσωπεύουν την απώλεια της ελπίδας και τον αγώνα για επιβίωση.

Μέσα στην ταινία (βλ. χρωματική παλέτα 2), παρατηρούμε μία σκηνή από της αναμνήσεις του παιδιού πρωταγωνιστή με την μητέρα του. Η χρήση των θερμών χρωμάτων σε αυτή την σκηνή αντιπροσωπεύει την αίσθηση ασφάλειας και χαράς του παιδιού αλλά και της προπολεμικής ζωής του στην ζεστασιά της οικογένειας. Χρησιμοποιείται επίσης ώστε να οξύνει την αντίθεση και την αλλαγή στο συναίσθημα του παιδιού σε σχέση με τις προηγούμενες και επόμενες σκηνές για να τονίσει το χαμό της αθωότητας.

Χρησιμοποιώντας αυτήν την μετάβαση των χρωμάτων, η ταινία μεταφέρει το συναισθηματικό ταξίδι του παιδιού και τα κυρίαρχα θέματα της απώλειας της αθωότητας, της αγριότητας του πολέμου και των τραγικών συνεπειών του. Η σταδιακή μετάβαση από ζεστά σε ψυχρά και σκοτεινά χρώματα λειτουργεί ως οπτική αφήγηση που αντικατοπτρίζει τις εξελισσόμενες εμπειρίες και συναισθήματα του παιδιού, κάνοντας το κοινό να συναισθανθεί βαθιά την τύχη του και την καταστροφική επίδραση του πολέμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Ήχος και μουσική

Όσον αφορά τον ήχο και τη μουσική, στόχος ήταν η δημιουργία ενός ηχητικού περιβάλλοντος που θα έβαζε τον θεατή στο συναίσθημα της ταινίας. Η μουσική και αρκετοί ήχοι δημιουργήθηκαν στο πρόγραμμα CubeBase, με ένα synthesizer. Σκοπός ήταν σε κάθε σκηνή που υπάρχει μουσική, όπως και με τα χρώματα της ταινίας, η μουσική να συνδέεται με το συναίσθημα ή την κατάσταση του πρωταγωνιστή. Οι υπόλοιποι ήχοι όπως τα όπλα, τα αεροπλάνα αλλά και οι ήχοι της μάχης επιλέχθηκαν προσεκτικά μετά από έρευνα από σελίδες ηχητικών εφέ χωρίς πνευματικά δικαιώματα, ενώ κάποιοι είναι και ήχοι από τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο, ώστε να δίνουν μία ρεαλιστική χροιά στην κάθε σκηνή.

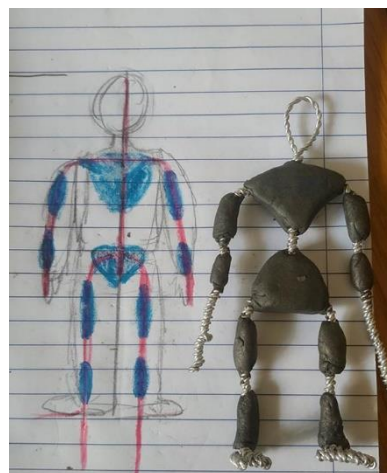
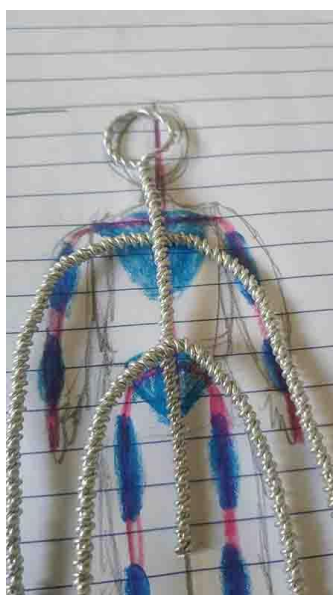
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Κατασκευή χαρακτήρων

Στην ταινία παρουσιάζονται δύο χαρακτήρες. Το παιδί και η μητέρα του. Κατά τη κατασκευή της αρματούρας έγιναν προσπάθειες με χρήση διαφορετικών υλικών πριν παρθεί η απόφαση κατασκευής των τελικών χαρακτήρων. Για πρακτικούς λόγους οι δύο αυτοί χαρακτήρες έχουν δημιουργηθεί με διαφορετικούς τρόπους.

Πρώτη Προσπάθεια

Η πρώτη απόπειρα κατασκευής υπήρξε του χαρακτήρα του παιδιού. Για τον σκελετό της αρματούρας χρησιμοποιήθηκε μεταλλικό σύρμα και εποξειδική κόλλα 2 συστατικών σε μορφή πλαστελίνης.

Οι πρώτες παρατηρήσεις κατά την κατασκευή ήταν πως το σύρμα που χρησιμοποιήθηκε ήταν αρκετά πιο παχύ από όσο έπρεπε. Επίσης έγινε υπερβολική χρήση της εποξειδικής κόλλας με αποτέλεσμα η αρματούρα να γίνει αρκετά βαριά και δύσκαμπτη.

Στη συνέχεια της πρώτης προσπάθειας χρησιμοποιήθηκε αλουμινόχαρτο και επιπλέον εποξειδική κόλλα πλαστελίνης ώστε να κατασκευαστεί η βάση του κεφαλιού του χαρακτήρα.

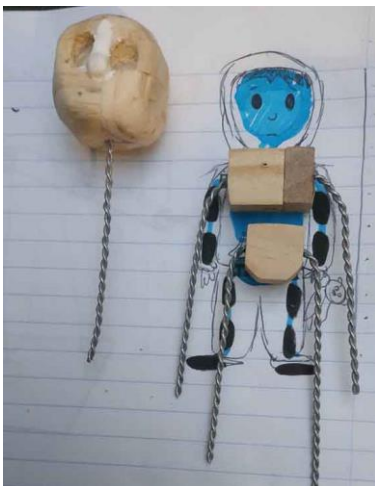
Επιπλέον η ίδια κόλλα χρησιμοποιήθηκε και για την δημιουργία των άκρων ως σταθεροποίηση των δαχτύλων από σύρμα της αρματούρας. Το σώμα τυλίχθηκε από αποκόμματα από πλαστικές σακούλες και μονωτική ταινία. Μετέπειτα έγινε προσπάθεια τοποθέτησης υφάσματος ως μια μορφή δέρματος για την αρματούρα.

Η κατασκευή δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις ούτε πρακτικά, λόγω της δύσκαμπτης μορφής της, ούτε αισθητικά, καθώς δεν θύμιζε καθόλου το παρουσιαστικό ενός μικρού παιδιού.

Κατασκευή χαρακτήρα παιδιού

Κατά την κατασκευή της αρματούρας του παιδιού χρησιμοποιήθηκε ως βασικό υλικό το ξύλο. Η απόφαση της χρήσης του ξύλου ως βασικό στοιχείο στο σκελετό για τον χαρακτήρα, βασίστηκε στη δομική του αξιοπιστία και ευελιξία. Το ξύλο, είναι ιδιαίτερα ελαφρύ αλλά και ανθεκτικό υλικό όπως το balsa, πρόσφεραν τον ιδανικό συνδυασμό αντοχής και ευελιξίας που απαιτείται για την δομή της αρματούρας. Η αρματούρα λειτουργεί ως ο εσωτερικός σκελετός του χαρακτήρα, παρέχοντας το απαραίτητο πλαίσιο για την κίνηση, παραμένοντας παράλληλα αρκετά ευέλικτη. Η χρήση του ξύλου διασφάλισε ότι οι κινήσεις του χαρακτήρα θα ήταν ελεγχόμενες κατά τη διάρκεια της διαδικασίας του stop motion.

Η διαδικασία της κατασκευής της αρματούρας ξεκίνησε με προσεκτικό σχεδιασμό ώστε να αποφευχθούν τα λάθη της προηγούμενης προσπάθειας . Πραγματοποιήθηκε σχεδιασμός με τις αναλυτικές αναλογίες του χαρακτήρα (ο οποίος ήταν στα 12 εκατοστά), λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως ο μήκος των άκρων, τη στάση και τα σημεία αρθρώσεων. Αυτό το προκαταρκτικό στάδιο σχεδίασης ήταν κρίσιμο για να είναι σίγουρο πώς ο σκελετός θα διευκόλυne τις κινήσεις του χαρακτήρα κατά τις λήψεις της ταινίας.

Καθώς ήταν δύσκολο να βρεθεί το κατάλληλο είδος ξύλου (τύπου Balsa) για την κατασκευή της αρματούρας, επιλέχθηκε ένα ξύλο χειροτεχνίας σε μικρούς κύβους, το οποίο και κολλήθηκε με ισχυρή κόλλα στιγμής και σκαλίσθηκε στο χέρι με σκαρπέλο, μαχαίρι και γυαλόχαρτο.

Για την σύνδεση των ξύλινων στοιχείων και την δημιουργία του υπόλοιπου σκελετού χρησιμοποιήθηκε σύρμα αλουμινίου το οποίο τοποθετήθηκε στις εσοχές του θώρακος και της λεκάνης. Οι εσοχές δημιουργήθηκαν με τρυπάνι και επέτρεπαν στα άκρα να αφαιρεθούν αν ήταν απαραίτητο, χωρίς όμως αυτό να μπαίνει εμπόδιο στην σταθερότητά τους. Στην συνέχεια δημιουργήθηκαν οι αρθρώσεις της αρματούρας με πολυμερικό πηλό, ο οποίος σκληραίνει σε μεγάλες θερμοκρασίες και ολόκληρη η αρματούρα τοποθετήθηκε για αυτό τον λόγο στον φούρνο με χρόνο στις οδηγίες του πηλού. Ανάμεσα στα ξύλα της λεκάνης και του θώρακος τοποθετήθηκε ένα κομμάτι από σφουγγάρι ώστε να δώσει στήριξη και να καλύψει το κενό χωρίς να δημιουργηθούν προβλήματα στην κίνηση της αρματούρας.

Πρωταρχικός σκοπός ήταν ο χαρακτήρας να έχει κινούμενα μάτια και βλέφαρα. Κατά την διαδικασία δημιουργίας του όμως υπήρχαν και πάλι αρκετά στοιχεία τα οποία δεν βρίσκονταν σύμφωνα με την επιθυμητή αισθητική της ταινίας. Στην παρακάτω εικόνα παρατηρούμε κάποιες προσπάθειες κατά την αναζήτηση της τελικής μορφής του προσώπου του χαρακτήρα.

Στην συγκεκριμένη κατασκευή παραπάνω, έχει κολληθεί στο ξύλινο κεφάλι ύφασμα στο χρώμα του δέρματος, τα μάτια είναι φτιαγμένα από πολυμερικό πηλό, τα φρύδια και το στόμα από μονωτική ταινία ενώ τα βλέφαρα ήταν ένας συνδυασμός μονωτικής ταινίας και υφάσματος. Για αισθητικούς λόγους όμως όπως προαναφέρθηκε η κατασκευή αυτή απορρίφθηκε.

Ο σκελετός της αρματούρας καλύφθηκε ολόκληρος με ειδική ταινία σε χρώμα του δέρματος ώστε να παρέχει επιπλέον στήριξη στις αρθρώσεις της αρματούρας αλλά και να προσδίδει όγκο στην κατασκευή.

Η τελευταία προσπάθεια κατασκευής του προσώπου της αρματούρας ήταν και η τελική. Τα μάτια είναι φτιαγμένα από πολυμερικό πηλό ενώ για τα βλέφαρα χρησιμοποιήθηκε ένα αντίστοιχο ζευγάρι ματιών με ύφασμα, ενώ τα φρύδια είναι φτιαγμένα με βαμμένη ταινία λευκοπλάστ. Χρησιμοποιήθηκε η ίδια ξύλινη βάση κεφαλιού με τροποποιήσεις, όπως το γέμισμα των εσοχών από τα μάτια με τριμμένο ξύλο και η προσθήκη μύτης από πηλό. Στην συνέχεια καλύφθηκε με ύφασμα το οποίο κολλήθηκε προσεκτικά ώστε να καλύπτει σωστά τις λεπτομέρειες του κεφαλιού. Τα ρούχα του χαρακτήρα είναι κατασκευασμένα από φύλλα τσόχας, ραμμένα στο χέρι.

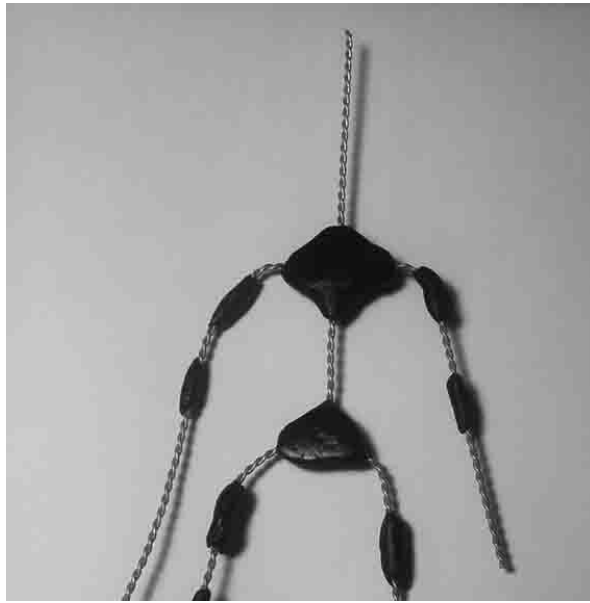
Τα γάντια είναι φτιαγμένα από πολυμερικό πηλό, σε αρκετά αντίγραφα καθώς μπορούν να αφαιρεθούν και να ξαναπροσθεθούν στον χαρακτήρα.

Τα παπούτσια ενώ αρχικά ήταν και αυτά κατασκευασμένα από πολυμερικό πηλό, δεν μπορούσαν να στηρίξουν σωστά την αρματούρα για αυτό και χρησιμοποιήθηκε πλαστελίνη αντί για αυτά. Με την χρήση της πλαστελίνης ήταν πιο εύκολο να επιτευχθεί η επιθυμητή κίνηση και στάση της αρματούρας χωρίς αυτή να χάνει την ισορροπία της. Η πλαστελίνη κολλούσε πάνω στις επιφάνειες συγκρατώντας όρθιο τον χαρακτήρα και καθώς δεν έγινε δυνατή η χρήση κάποιου Rig¹ ως προς την στήριξη, η πλαστελίνη έδωσε το αμέσως πιο δυνατό αποτέλεσμα.

¹ Το rig είναι ένα εργαλείο που χρησιμοποιείται στο stop-motion για τη συγκράτηση των πραγμάτων στον αέρα. Είναι ένας στιβαρός βραχίονας άρθρωσης που βοηθά στην επίτευξη ακριβών κινήσεων στην αρματούρα.

Κατασκευή χαρακτήρα μητέρας

Κατά την κατασκευή του χαρακτήρα της μητέρας, ως βασικά υλικά της αρματούρας χρησιμοποιήθηκαν σύρμα αλουμινίου και πολυμερικός πηλός. Ο σκελετός σταθεροποιήθηκε μετά από ψήσιμο στον φούρνο.

Για την αίσθηση όγκου και μάζας στην αρματούρα χρησιμοποιήθηκε σφουγγάρι για την επικάλυψη της. Η επιλογή του σφουγγαριού ως υλικού προσφέρει συγκεκριμένα πλεονεκτήματα όσον αφορά το βάρος και την ευλυγισία.

Το σφουγγάρι είναι ένα ελαφρύ υλικό, κάτι που είναι επιθυμητό για να διατηρηθεί το συνολικό βάρος του χαρακτήρα σε ένα μικρό επίπεδο. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την δημιουργία ενός χαρακτήρα stop-motion, καθώς ο χειρισμός του χαρακτήρα χρειάζεται προσοχή και ακρίβεια. Ένας βαρύς χαρακτήρας θα μπορούσε να καταστήσει δύσκολο τον τρόπο τοποθέτησης και την κίνηση του με επιτυχία.

Επιπλέον, το σφουγγάρι διαθέτει ένα βαθμό ευκολίας στην μετατροπή του, καθώς επιτρέπει στους δημιουργούς να το χαράξουν, να το κόψουν ή να το διαμορφώσουν στο επιθυμητό σχήμα του σώματος. Αυτό είναι ζωτικό για την επίτευξη της επιθυμητής εμφάνισης του σώματος του χαρακτήρα. Είναι δηλαδή δυνατό προστεθεί ή να αφαιρεθεί υλικό σφουγγαριού όπως χρειάζεται για να προσαρμοστεί στις αναλογίες του χαρακτήρα.

Για τον χαρακτήρα λοιπόν της μητέρας προστέθηκε τετράγωνο σφουγγάρι πάνω από τον σκελετό, το οποίο κάλυψε όλα τα άκρα και στην συνέχεια σμιλεύθηκε ώστε να δημιουργηθεί η μορφή του σώματος.

Για την κατασκευή των χεριών χρησιμοποιήθηκε σύρμα, πολυμερικός πηλός, υγρό λάτεξ και για την επικάλυψη και ταινία υφάσματος στο χρώμα του δέρματος.

Αρχικά κατασκευάστηκε με σύρμα μία πρόχειρη μορφή του σκελετού των χεριών, στην οποία τοποθετήθηκε πολυμερικός πηλός ως βάση του χεριού. Μετά το ψήσιμο και την σταθεροποίηση του πηλού τα χέρια επικαλύφθηκαν με τέσσερις στρώσεις από υγρό λατέξ το οποίο λειτούργησε ως μέσο

σταθερότητας της κατασκευής αλλά και δημιούργησε τον απαραίτητο όγκο για την μορφή των χεριών.

Αφού σταθεροποιήθηκε το υγρό λάτεξ, τα χέρια επικαλύφθηκαν με ταινία στο χρώμα του δέρματος.

Το κεφάλι του χαρακτήρα της μητέρας κατασκευάστηκε από αλουμινόχαρτο και πολυμερικό πηλό και στην συνέχεια επικαλύφθηκε με ύφασμα σε χρώμα του δέρματος.

Πρώτα δημιουργήθηκε η μορφή του κεφαλιού με το αλουμινόχαρτο ώστε να είναι παρόμοια με την μορφή του κεφαλιού του χαρακτήρα του παιδιού. Σε αυτή την κατασκευή χρησιμοποιήθηκε αλουμινόχαρτο αντί για ξύλο. Στην συνέχεια προστέθηκε ο πολυμερικός πηλός και αφού σταθεροποιήθηκε με ψήσιμο στον φούρνο επικαλύφθηκε και αυτός με ύφασμα. Τα μάτια κατασκευάστηκαν από

πολυμερικό πηλό ενώ τα φρύδια από βαμμένη ταινία λευκοπλαστ όπως και του προηγούμενου χαρακτήρα.

Για την δημιουργία των μαλλιών χρησιμοποιήθηκε ένα κουβάρι μαλλί πλεξίματος.

Το μαλλί κόπηκε σε μικρά κομμάτια και μετέπειτα κολλήθηκε στο κεφάλι του χαρακτήρα με κόλλα σιλικόνης.

Για τα ρούχα επιλέχθηκαν διαφορετικοί τύποι υφασμάτων, σχεδιάστηκαν πατρόν και έπειτα ράφτηκαν στο χέρι. Τα ρούχα αποτελούνται από ένα ζιβάγκο, μια μπλούζα και ένα παντελόνι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

Κατασκευή σκηνικών και στοιχείων ταινίας

Για την κατασκευή των σκηνικών, ως κύριο υλικό χρησιμοποιήθηκαν χαρτόκουτα, τα οποία κόπηκαν στις απαραίτητες διαστάσεις για τις κατασκευές.

Ως προς το βασικό πολεμικό σκηνικό, πάνω στα χαρτόνια σχεδιάστηκαν τα παράθυρα και τα περιγράμματα των κτηρίων και στην συνέχεια κόπηκαν με κοπίδι. Τα χαρτόνια χαράχθηκαν με κοπίδι σε συγκεκριμένα σημεία ώστε να προσδίδουν το εφέ των κατεστραμμένων-βομβαρδισμένων κτηρίων. Για τα παράθυρα-τζάμια χρησιμοποιήθηκε ρυζόχαρτο το οποίο κολλήθηκε στα κενά των παραθύρων με κόλλα σιλικόνης και χαράχθηκε ή κόπηκε ώστε να μοιάζει με τζάμια φθαρμένα και σπασμένα, όπως σε ένα πολεμικό τοπίο.

Αφού κόπηκαν τα χαρτόνια και κατασκευάστηκαν τα παράθυρα, τα κομμάτια των κτηρίων ενώθηκαν με κόλλα σιλικόνης και κολλήθηκαν σε μία βάση από χαρτόνι. Στην συνέχεια καλύφθηκαν όλα με γύψο με σκοπό να αποκτήσουν υφή και αληθοφανής όψη κτηρίων.

Αφού στέγνωσε ο γύψος το σκηνικό βάφθηκε προσεκτικά χρησιμοποιώντας ακρυλικά χρώματα, ξυλομπογιές και κάρβουνο.

Οι χαρακιές από το κοπίδι στα κτήρια βάφθηκαν με μπορντό-κόκκινο χρώμα ώστε να μοιάζουν με τούβλα και το εσωτερικό ενός τοίχου που έχει διαλυθεί από κάποιο βομβαρδισμό.

Πάνω στο σκηνικό τοποθετήθηκαν κομμάτια από σπασμένα γυαλιά, γύψος σε σκόνη, κομμάτια από χαρτόνια με γύψο, ώστε να δημιουργούν την εντύπωση των ερειπίων και να αναδεικνύουν την καταστροφή που έρχεται με τον πόλεμο σε μια πόλη.

Για την κατασκευή της δεύτερης μακέτας και υπόγειου σκηνικού, χρησιμοποιήθηκαν και πάλι κομμάτια χαρτόκουτου τα οποία κολλήθηκαν με κόλλα σιλικόνης. Στην συνέχεια βάφθηκαν με ακρυλικό και κολλήθηκε ταπετσαρία τύπου ξύλου ώστε να μοιάζει με πάτωμα.

Το παράθυρο κατασκευάστηκε με ρυζόχαρτο όπως και στην προηγούμενη κατασκευή ενώ κολλήθηκε και περιμετρικά λεπτό ξύλο Balsa.

Στην μέση του σκηνικού παρατηρούμε έναν σωλήνα. Ο σωλήνας αυτός κατασκευάστηκε από πλαστικά καλαμάκια ενώ στοιχεία πάνω του δημιουργήθηκαν με κόλλα σιλικόνης και τέλος βάφθηκε με γκρι ακρυλική μπογιά.

Επίσης ως λεπτομέρειες προστέθηκαν λωρίδες από φύλλα ξύλου Balsa, ένα χαρτόκουτο μινιατούρα και μερικοί ξύλινοι κύβοι ώστε το σκηνικό να μοιάζει σαν ακατοίκητο διαμέρισμα-υπόγειο στο οποίο διεκπεραιώνονταν εργασίες.

Η τρίτη και τελευταία μακέτα είναι αυτή που χρησιμοποιήθηκε στην σκηνή της ανάμνησης του παιδιού στην αγκαλιά της μητέρας του. Η μακέτα αυτή κατασκευάστηκε επίσης από χαρτόκουτο ενώ προστέθηκε ως ταπετσαρία στον τοίχο ένα λεπτό ύφασμα το οποίο κολλήθηκε με κόλλα σιλικόνης. Ως πάτωμα δημιουργήθηκε μια βάση από λεπτό χαρτόνι και στην συνέχεια προστέθηκε ένα κομμάτι από καουτσούκ ώστε να δίνει την εντύπωση κάποιας μοκέτας.

Ο καναπές κατασκευάστηκε από χαρτόνι και αλουμινόχαρτο, τα οποία και κολλήθηκαν με κόλλα σιλικόνης. Στην συνέχεια καλύφθηκε από ύφασμα.

Παρατηρούμε επίσης μια γλάστρα. Η κατασκευή της έγινε με χαρτόνι και σιλικόνη ενώ στην συνέχεια βάφθηκε με ακρυλικό χρώμα και γεμίστηκε με χώμα. Το φυτό που παρατηρούμε στην ταινία είναι πλαστικό ομοίωμα.

Το βιβλίο που παρατηρούμε είναι φτιαγμένο από χαρτόνι, χαρτί και κόλλα σιλικόνης ενώ είναι βαμμένο με ακρυλικό και ζωγραφισμένο με ξυλομπογιά.

Το αρκουδάκι που κρατάει ο πρωταγωνιστής είναι φτιαγμένο από ύφασμα, γεμισμένο με πολυεστερική γέμιση για κούκλες και ραμμένο στο χέρι.

Ως στρατιώτης χρησιμοποιήθηκαν δύο πόδια φτιαγμένα από αλουμινόχαρτο και πλαστελίνη, καθώς για το συγκεκριμένο πλάνο δεν απαιτούταν η κατασκευή μιας ολοκληρωμένης φιγούρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

Αισθητική χαρακτήρων

Για να επιτευχθεί η επιθυμητή αισθητική της ταινίας στους χαρακτήρες υπάρχει απουσία ρεαλιστικών ματιών και στόματος σε αυτά. Η χρήση μικρών μαύρων κουκίδων για μάτια ήταν μια επιλογή η οποία προέκυψε από αρκετές προσπάθειες.

Οι κουκίδες για μάτια προσδίδουν στον χαρακτήρα ένα είδος μυστηρίου αλλά και θλίψης. Πιο αναλυτικά η απουσία από αληθοφανή και λεπτομερή μάτια στον χαρακτήρα μπορεί να παρουσιαστεί αναπάντεχα εκφραστική, όπως αναδείχθηκε μετά από δοκιμές αρκετών ματιών πάνω στον χαρακτήρα. Η απλότητα των ματιών αυτών μπορεί επίσης να αυξήσει την ενσυναίσθηση του θεατή με το να δώσει έμφαση στην ευάλωτη κατάσταση του χαρακτήρα και αυτό μπορεί να γίνει ιδιαίτερα αποτελεσματικό όταν απεικονίζονται θλιβερές, συγκινητικές σκηνές.

Η παράλειψη ενός στόματος μπορεί να συμβολίζει τη σιωπή, την καταστολή ή την αδυναμία να μιλήσει ή να επικοινωνήσει αποτελεσματικά. Αυτός μπορεί να είναι και ένας τρόπος για να μεταφερθούν οι εσωτερικοί αγώνες ή οι περιορισμοί ενός χαρακτήρα. Μπορεί να αντιπροσωπεύει την αφωνία τους σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο ή τον αγώνα τους να εκφράσουν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους.

Ένας χαρακτήρας χωρίς στόμα μπορεί να προσθέσει ένα στοιχείο μυστηρίου στην αφήγηση. Κρύβοντας τα συναισθήματα ή τις προθέσεις του, το κοινό αφήνεται να ερμηνεύσει τις πράξεις και τις εκφράσεις του, οδηγώντας σε μια πιο περίπλοκη και ενδιαφέρουσα ιστορία. Τα συναισθήματά του επίσης γίνονται πιο καθολικά και μπορούν να γίνουν εύκολα κατανοητά σε διαφορετικούς πολιτισμούς και γλώσσες, καθώς βασίζονται σε μη λεκτικά στοιχεία όπως η γλώσσα του σώματος και οι εκφράσεις των ματιών. Επιπλέον το κοινό μπορεί να δώσει περισσότερη προσοχή σε άλλα χαρακτηριστικά του προσώπου, όπως τα μάτια ή τα φρύδια. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένη εστίαση σε αυτές τις περιοχές, επιτρέποντας περισσότερες λεπτομερείς εκφράσεις σε αυτές τις περιοχές.

Η απουσία στόματος μπορεί να μεταδώσει αποτελεσματικά μια αίσθηση θλίψης και μελαγχολίας. Η αδυναμία των χαρακτήρων να χαμογελάσουν ή να εκφράσουν τη χαρά τους μέσω του στόματός τους μπορεί να τονίσει τους συναισθηματικούς αγώνες ή τα συναισθήματα απομόνωσής τους, κάνοντας τη θλίψη τους πιο οδυνηρή και ταυτόχρονα ο χαρακτήρας μοιάζει πιο συναισθηματικά αποστασιοποιημένος, πιο ευάλωτος και ανυπεράσπιστος, κάτι που μπορεί να προκαλέσει τη συμπάθεια του κοινού. Η αδυναμία του να μιλήσει ή να εκφραστεί προφορικά μπορεί να τον κάνει να φαίνεται εύθραυστος και να χρειάζεται προστασία αλλά και μπορεί να συσχετιστεί με τις εσωτερικές μάχες και την εσωτερική αναταραχή ενός χαρακτήρα.

Οι χαρακτήρες χωρίς στόμα μπορούν να γίνουν αντιληπτοί ως ξένοι ή απομονωμένοι από τον κόσμο γύρω τους. Αυτό μπορεί να τονίσει τη μοναξιά τους δημιουργώντας μια αίσθηση συναισθηματικής απόστασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

Αισθητική σκηνικών

Το χαρτόνι και ο γύψος ως κύρια υλικά της κατασκευής του πολεμικού σκηνικού αποτελεί μια σκόπιμη αισθητική επιλογή. Αυτά τα υλικά προσδίδουν μια υφή στις δομές των κτηρίων καθιστώντας τις να φαίνονται ταλαιπωρημένες και υποβαθμισμένες.

Οι τραχιές επιφάνειες του χαρτονιού και του γύψου δίνουν μια αίσθηση ατέλειας και ευθραυστότητας, η οποία αντιδρά στη σκληρότητα του πολέμου. Αυτή η επιλογή αναπαριστά με συμβολικό τρόπο το ευάλωτο της ανθρώπινης φύσης και πολιτιστικής κληρονομιάς μπροστά στο πρόσωπο του πολέμου.

Η επιλογή μίας χρωματικής παλέτας στις αποχρώσεις του γκρι είναι σημαντική στο πλαίσιο μιας πολεμικής σκηνής. Το γκρι συνδυάζεται συχνά με την αντιφατικότητα και την ασάφεια, καθιστώντας το ιδανικό υπόβαθρο για το χάος και την αβεβαιότητα του πολέμου. Σε αυτήν τη σκηνή, τα γκρι κτήρια και το τοπίο σε γενικό πλαίσιο προκαλούν μια σκοτεινή και μελαγχολική ατμόσφαιρα. Η απουσία ζωηρών χρωμάτων ενισχύει την σοβαρότητα της κατάστασης.

Τα κτήρια από χαρτόνι και γύψο φέρνουν τα σημάδια του χρόνου και του πολέμου. Η φθαρμένη τους εμφάνιση συμβολίζει τη μακρόχρονη επίδραση του πολέμου στις πόλεις. Η σκόπιμη χρήση αυτών των υλικών υπογραμμίζει την περατότητα των ανθρώπινων δημιουργιών, υπενθυμίζοντας στο κοινό την φύση του πολέμου στη μεγαλύτερη εικόνα της ιστορίας. Η προσεκτική επιλογή των υλικών και των χρωμάτων βοηθά στη διατήρηση της προσοχής του θεατή στην αφήγηση.

Στην παραπάνω σκηνή παρακολουθούμε έναν υπόγειο χώρο. Το δωμάτιο είναι κυρίως λευκό, αλλά το φως που διαπερνάει το κατεστραμμένο κτήριο, δημιουργεί έναν διακριτικό συνδυασμό από ανοιχτό μπλε και γκρι. Αυτά τα αισθητικά στοιχεία επιλέχθηκαν για να δημιουργήσουν την ατμόσφαιρα και τα συναισθήματα του πολέμου και της καταστροφής.

Το παιχνίδι του φωτός και των σκιών, που δημιουργείται από το φως που διαπερνά τους κατεστραμμένους τοίχους, προσθέτει βάθος και ατμόσφαιρα στη σκηνή. Οι διακριτικές αποχρώσεις του ανοιχτού μπλε και του γκρι που διαπνέουν το χώρο δημιουργούν μια μελαγχολική αίσθηση. Η επιλογή αυτού του φωτισμού υπογραμμίζει το αίσθημα ανησυχίας και ανασφάλειας που βιώνεται στις περιόδους του πολέμου. Η αισθητική της σκηνής ενισχύει τη συναισθηματική της επίδραση. Ο συνδυασμός της απλότητας του δωματίου, του διακριτικού φωτισμού και των κατεστραμμένων τοίχων δημιουργεί μια σκηνή συναισθηματικά φορτισμένη και δημιουργεί στον θεατή την ενσυναίσθηση και τη σύνδεση με το συναίσθημα του χαρακτήρα.

Στην σκηνή της ανάμνησης του παιδιού με την μητέρα του παρατηρούμε ένα μικρό κόκκινο δωμάτιο. Η σκηνή του ονείρου αποτελεί ένα παράθυρο στο υποσυνείδητο του μικρού αγοριού, επιτρέποντας στο κοινό να εξερευνήσει τις εσωτερικές του σκέψεις και συναισθήματα.

Η επιλογή του κόκκινου χρώματος στο σκηνικό ενισχύει τη συναισθηματική επίδραση της σκηνής. Μπορεί να ερμηνευθεί ως σύμβολο της αγάπης και της ζεστασιάς που επιθυμεί το αγόρι στη μέση της αγριότητας του πολέμου. Στη μέση του πολέμου, το όνειρο του αγοριού του επιτρέπει να ξεφύγει από τη σκληρή πραγματικότητα του περιβάλλοντός του και να βρει παρηγοριά σε έναν τόπο όπου η αγάπη και η ασφάλεια επικρατούν. Το κόκκινο χρώμα του δωματίου λοιπόν δημιουργεί και μία αντίθεση σε σχέση με τις προηγούμενες αλλά και επόμενες σκηνές, ενδυναμώνοντας έτσι και την λειτουργία του σε σχέση με την ιστορία και την αφήγηση.

Συμπεράσματα

Συνοψίζοντας την διαδικασία κατασκευής των χαρακτήρων για την ταινία, μπορούμε να παρατηρήσουμε την εξέλιξη και τις πολλές προσπάθειες που απαιτήθηκαν για την επίτευξη του επιθυμητού αποτελέσματος. Η πρώτη προσπάθεια αντιμετώπισε τεχνικά και αισθητικά προβλήματα, με το υλικό να είναι πιο βαρύ και την αρματούρα να είναι δύσκαμπτη. Ακολούθησαν πολλές επιπλέον δοκιμές με διάφορα υλικά και τεχνικές, προτού καταλήξουν στην τελική επιλογή.

Ο σκελετός του χαρακτήρα τελικά κατασκευάστηκε από ξύλο λόγω της δομικής του αξιοπιστίας και ευελιξίας. Ο σχεδιασμός του ήταν προσεκτικός, λαμβάνοντας υπόψη τις αναλυτικές αναλογίες του χαρακτήρα και τη δομή του. Η χρήση πολυμερικού πηλού για τα μάτια και την προσπάθεια βελτίωσης του προσώπου αντιπροσώπευσαν την ανάγκη για αισθητική ακρίβεια. Η αντίδραση στα προβλήματα και η επιμονή στην αναζήτηση του ιδανικού αποτελέσματος αντικατοπτρίζουν την αφοσίωση που απαιτείται στη διαδικασία κατασκευής χαρακτήρων αλλά και το γεγονός πως η πειραματική διαδικασία είναι απαραίτητη. Το αποτέλεσμα αυτής της προσπάθειας είναι ένας μοναδικός χαρακτήρας που θα προσφέρει στην ταινία την απαραίτητη αισθητική και προσωπικότητα.

Η διαδικασία κατασκευής των σκηνικών και των στοιχείων της ταινίας απαιτούσε προσεκτική εργασία. Με τη χρήση χαρτόκουτων, γύψου, κολλών, χρωμάτων και ποικίλων υλικών, δημιουργήθηκαν ρεαλιστικά σκηνικά που αποτέλεσαν το πλαίσιο για την αφήγηση της ταινίας. Οι λεπτομέρειες, όπως τα σπασμένα τζάμια, οι ρωγμές στους τοίχους και τα αντικείμενα στο περιβάλλον, πρόσθεσαν αληθοφανή στοιχεία και βοήθησαν στη δημιουργία της ατμόσφαιρας της ταινίας. Η προσεκτική επεξεργασία και βαφή των στοιχείων πρόσθεσαν βάθος και ρεαλισμό στα σκηνικά, ενώ η κατασκευή των αντικειμένων, όπως ο καναπές, το βιβλίο, και το αρκουδάκι, συμπλήρωσαν τον κόσμο της ταινίας με λεπτομέρειες για την ιστορία. Μέσα από αυτήν την διαδικασία, δημιουργήθηκε ένα σύνολο που ενισχύει την αφήγηση και αναδεικνύει την ταινίας. Επιπλέον αξίζει να αναφερθεί πως τα περισσότερα υλικά για τις κατασκευές των σκηνικών όπως τα χαρτόνια, είναι προμηθευόμενα από κάδους ανακύκλωσης.

Συνοψίζοντας, η αισθητική των χαρακτήρων και των σκηνικών σε αυτήν την ταινία συμβάλλει στη δημιουργία μιας εμπάθυσής και συναισθηματικά φορτισμένης ατμόσφαιρας. Η απουσία ρεαλιστικών ματιών και στόματος στους χαρακτήρες δημιουργεί μια αίσθηση μυστηρίου και θλίψης, επιτρέποντας στο κοινό να ερμηνεύσει βαθύτερα τα συναισθήματα και τις εσωτερικές αναμετρήσεις των χαρακτήρων. Επιπλέον, η χρήση υλικών όπως το χαρτόνι

και ο γύψος στα σκηνικά δημιουργεί μια ατμόσφαιρα υποβάθμισης και αβεβαιότητας, ενώ η επιλογή της χρωματικής παλέτας ενισχύει το χάος και τη σοβαρότητα της κατάστασης.

Τα αισθητικά αυτά στοιχεία συνδυάζονται με προσοχή στο φωτισμό και τις λεπτομέρειες των σκηνικών για να δημιουργήσουν μια συναισθηματικά φορτισμένη ατμόσφαιρα και να προσελκύσουν την προσοχή του θεατή στην αφήγηση. Μέσα από αυτά τα στοιχεία, η ταινία επιτυγχάνει να μεταδώσει συναισθηματικά βάθος και να ενσωματώσει το κοινό στον κόσμο και τις σκέψεις των χαρακτήρων.

Όλη η πορεία της διαδικασίας, ήταν γεμάτη από πειραματισμούς αλλά και αποτυχίες οι οποίες όμως είναι και αυτές που ωθούν τον δημιουργό για την επίτευξη του καλύτερου δυνατού αποτελέσματος, αλλά και λειτουργούν και ως οδηγός για τις επόμενες προσπάθειες.

Βιβλιογραφία

Τσινάρογλου Α, Διαλέξεις Μαθήματος Διαφημιστικής Stop Motion, 7ο Εξάμηνο 2021-2022

Williams, R, The Animator's Survival Kit, Faber & Faber Limited publishes, London, 2009

Laika, <https://www.laika.com/>

Aardman, <https://www.aardman.com/>

Ladislav Starevich, https://en.wikipedia.org/wiki/Ladislav_Starevich

Willis O' Brien, https://en.wikipedia.org/wiki/Willis_H._O%27Brien

Ray Harryhausen, https://en.wikipedia.org/wiki/Ray_Harryhausen

The History of Stop Motion – In A Nutshell, Stop Motion Magazine
<https://stopmotionmagazine.com/history-stop-motion-nutshell/>

Wikipedia Contributors (2023). *Zoetrope*, Wikipedia.
<https://en.wikipedia.org/wiki/Zoetrope>

Wikipedia Contributors (2023). *Phenakistiscope*. Wikipedia.
<https://en.wikipedia.org/wiki/Phenakistiscope>

Encyclopedia.com. (2023). Motion Pictures During World Wars I and II | Encyclopedia.com. <https://www.encyclopedia.com/defense/energy-government-and-defense-magazines/motion-pictures-during-world-wars-i-and-ii>

Nga.gov. (2015). Photography Between the Wars.
<https://www.nga.gov/features/in-light-of-the-past/photography-between-the-wars.html>

Stojanova, C. (2017). The Great War: Cinema, Propaganda, and The Emancipation of Film Language.
https://www.researchgate.net/publication/322671340_The_Great_War_Cinema_a_Propaganda_and_The_Emancipation_of_Film_Language

Meigs, M. (2012). Photographic Histories of the Civil War and the First World War and Rebirth. *European Journal of American Studies*,
<https://journals.openedition.org/ejas/9515>

Grant1, S. (2022). A terrible beauty – Tate Etc | *Tate*.
<https://www.tate.org.uk/tate-etc/issue-5-autumn-2005/terrible-beauty>

The Library of Congress. (2015). About this Collection, Fenton Crimean War Photographs, Digital Collections, Library of Congress.
<https://www.loc.gov/collections/fenton-crimean-war-photographs/about-this-collection/>

Holland, O. (2022). 'Napalm Girl' at 50: The story of the Vietnam War's defining photo, CNN.
<https://edition.cnn.com/style/article/napalm-girl-50-snap/index.html>

Chase, M. (2022). How Disney Propaganda Shaped Life on the Home Front During WWII. [online] *Smithsonian Magazine*.
<https://www.smithsonianmag.com/history/how-disney-propaganda-shaped-life-on-the-home-front-during-wwii-180979057/>

The Animated Propaganda of World War 2 | Animation/Propaganda.
https://www.youtube.com/watch?v=Bm7o-GH_07Y&t=611s

Cartoons Go to War: Animation During World War II.
<https://www.youtube.com/watch?v=BZ8OyjKmGwI&t=6s>

Kinetic Armatures. (2021). Rigs and Winders - Kinetic Armatures
<https://kineticarmatures.com/rigs-and-winders/#>

Helena Smith Dayton – Great Women Animators, Greatwomenanimators.com
<https://greatwomenanimators.com/helena-smith-dayton/>

Jason Cody Douglass (2020). Helena Smith Dayton: An Early Animation Pioneer Whose Films You Have Never Seen Animationstudies.org
<https://blog.animationstudies.org/?p=2641>

Wikipedia Contributors (2023). The Great Dictator, Wikipedia.
https://en.wikipedia.org/wiki/The_Great_Dictator

